

LAUSUNTO PELASTUSTOIMEN STRATEGIA 2025 – LUONNOKSESTA

Viite:

Lausuntopyyntö
SM1610163
00.01.05.00
SMDno-2014-2718

Lausunnon antaja:

Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry

YLEISTÄ

Pelastustoimen strategialuonnokseen on kirjattu varsin kunnianhimoisia ja vaativia tavoitteita, toiminta-ajatuksia ja visioita.

Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry (JUKO) esittää kuitenkin huolensa oman jäsenistönsä osalta pelastustoimen henkilöstön hyvinvoinnin mahdollisesta vaarantumisesta näiden kunnianhimoisten ja vaativien visioiden, toiminta-ajatusten ja tavoitteiden toteuttajina. JUKO pyytää sisäministeriötä ottamaan vakavasti huomioon pelastustoimen henkilöstön työhyvinvoinnin edistämisen ja siihen panostamisen pelastustoimen strategia 2025:n suunnittelu- ja toteutustyössä.

JUKO pyytää sisäministeriötä ottamaan huomioon, että myös pelastustoimen henkilöstö tulee tietoiseksi, mitä pelastustoimen visio ja strategia tarkoittavat heidän omassa arjen työssään ja että henkilöstöllä on riittävät toimintaedellytykset suoriutua uusista vaativista tehtävistään. JUKO myös muistuttaa, että henkilöstön palkkauksen tulee vastata uusia vaativia tehtäviä ja että uudet tehtäväkuvaukset ovat ajantasaisia sekä asianmukaisesti ja yhdenmukaisesti laadittu ja että tehtävien vaativuuden arvioinnit saatetaan vastaamaan uusia vaativia tehtäviä.

JUKOa huolestuttaa se, että strategiasta puuttuu kuvaus johtamisjärjestelmästä, jolla strategia viedään käytäntöön. JUKO pyytää sisäministeriötä luomaan seurantamenettelyn, jossa säännöllisesti vuosittain raportoidaan, seurataan, valvotaan ja arvioidaan uuden strategian toteutumista. Seurannan voisi toteuttaa esimerkiksi toimintasuunnitelmien sekä toimintakertomusten ja/tai vuositilinpäätösten muodossa. Erityisen tärkeää tämä olisi pelastustoimen henkilökunnan työhyvinvoinnin seuraamiseksi.

JUKO toivoo, että sisäministeriö toteuttaisi ennen strategian vahvistamista selvitykset toimintaympäristön muutosten vaikutusarvioista sekä strategian vaikutusten arvioista pelastustoimen henkilöstörakenteeseen ja eri ammattiryhmiin sekä ammatillisiin osaamistarpeisiin. Vaikutusten arvioinnin tulisi ulottua myös henkilöstön työ- ja toimintakyvyn säilymiseen, työuran kestoon, työssä jaksamiseen, työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen sekä yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon etenkin päällikkö- ja esimiesnimityksissä tai palkkaryhmiltään korkeammissa asiantuntijatehtävissä. Vaikutusarvioinnin tulisi kattaa myös esimiesten osaamistarpeet ja kyvyn huolehtia esimiestehtävistä vaatimusten lisääntyessä.

PELASTUSTOIMEN VISIO

JUKO on huolissaan siitä, että strategialuonnoksesta ei ilmene, millä tavoin pelastustoimen henkilöstöön – uuden strategian toteuttajana – kohdistuvat kunnianhimoiset odotukset aiotaan toteuttaa henkilöstön työhyvinvointia vaarantamatta. JUKOn mielestä strategialuonnokseen kirjatut virkkeet "... ja henkilöstö voi hyvin"; "Pelastustoimen henkilöstö voi hyvin työssään"; "Pelastustoimen henkilöstöllä alan tarpeita vastaava ja ammattitaito, joka perustuu jatkuvaan osaamisen kehittämiseen", eivät kerro likimainkaan riittävästä henkilöstön työhyvinvointiin ja osaamiseen panostamisesta ottaen huomioon strategian kunnianhimoiset ja vaativat tavoitteet.

JUKO on oman jäsenkuntansa osalta huolissaan myös visioksi ja kansalliseksi tavoitteeksi henkilöstölle kirjatusta vaatimuksesta "jokainen kantaa vastuunsa omasta ja ympäristönsä turvallisuudesta" (kohta 4). Tämä on varsin haastava velvoite etenkin, kun vaatimusta ei ole avattu tarkemmin. Epäselväksi jää, mitä turvallisuuden osa-aluetta tässä tarkoitetaan vai tarkoitetaanko tässä kokonaisturvallisuutta sisältäen sen kaikki erilliset osa-alueet. Mikäli tätä tarkoitetaan, ei kyseistä velvoitetta voi JUKOn mielestä kirjata strategiaan lainkaan.

JUKO pyytää sisäministeriötä ottamaan huomioon myös sen, että työturvallisuuslain 18 §:ssä on työntekijän yleisiin velvollisuuksiin kirjattu "Työntekijän on myös kokemuksensa, työnantajalta saamansa opetuksen ja ohjauksen sekä ammattitaitonsa mukaisesti työssään huolehdittava käytettävissään olevin keinoin niin omasta kuin muiden työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä." Tätä taustaa vasten strategiaan kirjattu "jokainen kantaa vastuunsa omasta ja ympäristönsä turvallisuudesta" on mielestämme vastoin työturvallisuuslakia.

JUKO huomauttaa, että työnantajan on lisäksi otettava huomioon, mitä työturvallisuuslaissa on sanottu työnantajan yleisistä velvoitteista. Strategiaan ei siten voi kirjata työturvallisuuslain kanssa ristiriidassa olevia velvoitteita ja tavoitteita.

KESKEISIMMÄT TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

JUKO toivoo sisäministeriön ottavan huomioon, että toimintaympäristön muutoksilla voi olla suoria vaikutuksia myös pelastustoimen henkilöstöön sen lisäksi, mitä vaikutuksia sillä on pelastustoimen varautumiseen operatiivisesti. JUKO ehdottaa vaikutusarvioinnin laatimista kuten edellä kohdassa yleistä on mainittu.

KANSALLISET TAVOITTEET

Kohta 1 Palvelut on järjestetty laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja yhdenmukaisesti:

JUKO pyytää sisäministeriötä ottamaan huomioon, että pelastustoimen henkilöstölle annetaan riittävät resurssit ja mahdollisuudet suoriutua tehokkaista, laadukkaista ja perusteiltaan yhdenmukaisista palveluista ja toimintamenetelmistä toimintakykynsä, työturvallisuutensa ja työhyvinvointinsa vaarantamatta.

Kohta 3) Pelastustoimen turvallisuusviestintä on vaikuttavaa:

JUKO toivoo tarkennettavan, mitä tarkoitetaan ihmisten ja yhteisöjen kyvyllä onnettomuuksien vähentämiseksi. JUKO toivoo, että "omatoimisen varautumisen" -termi tarkennetaan tässä

yhteydessä. Tarkoittaako termi varautumista päivittäisiin onnettomuuksiin, suuronnettomuuksiin ja poikkeusoloihin sekä häiriötilanteisiin vai näihin kaikkiin vai joihinkin näistä?

Kohta 4) Jokainen kantaa vastuunsa omasta ja ympäristönsä turvallisuudesta

Katso edellä kohdassa visio lausuttua.

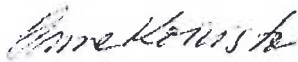
Kohta 6) Pelastustoimi kehittää aktiivisesti toimintamenetelmiä ja henkilöstö voi hyvin:

JUKOn mielestä henkilöstön hyvinvointitavoitetta ei tulisi sisällyttää toimintamenetelmien kehittämistä koskevaan tavoitteeseen.

Henkilöstön hyvinvoinnin kehittäminen tulisi kirjata omaksi alakohdaksi "Pelastuslaitoksen henkilöstön kokonaishyvinvointi" ja sisällyttää sen alakohdiksi ja tavoitteiksi ainakin henkilöstön työhyvinvoinnin, työturvallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon sekä työ- ja toimintakyvyn, työurien, työssä jaksamisen ja ammatillisen osaamisen sekä esimiesten osaamisen ja jaksamisen kuin myös yhteistoimintamenettelyn tukeminen, kehittäminen ja edistäminen.

Helsingissä 25. päivänä huhtikuuta 2016

Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:n puolesta

Anne Koivisto
luottamusmies
JUKO ry

Jari Järvi
toimialajohtaja
KTK Tekniikan Asiantuntijat ry

Yhteystiedot:

Anne Koivisto

Helsingin kaupungin pelastuslaitos

Agricolankatu 15, 00530 Helsinki

PL 112, 00099 Helsingin kaupunki

puh työ: 09-310 31228

gsm työ: 040-352 8639

sähköposti: anne.koivisto@hel.fi